

Satu Hassi vihr ym.

Kirjallinen kysymys mikromuovien kieltämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Mikromuoviksi kutsutaan muovinhiukkasia, joiden halkaisija on alle viisi millimetriä. Mikromuoveja on löydetty kaikilta maailman merialueilta ja myös suomalaisista järvistä. Mikromuovia päätyy vesistöihin esimerkiksi jätevesistä, autonrenkaista, liikenteestä, kosmetiikasta, pesuaineista ja keinokuituisten vaatteiden pesemisestä. Vedenpuhdistamot eivät pysty poistamaan jätevesistä kaikkea mikromuovia. Myös isommat vesistöihin joutuneet muoviroskat jauhautuvat aika myöten mikromuoviksi. Mikromuoveja on käytännössä mahdoton saada pois vesistöistä, kun ne sinne ovat joutuneet.

Planktoneliöt eivät erota mikromuovia oikeasta ravinnosta, ja muovi kertyy planktonia syöviin vesieliöihin, kuten kaloihin. Mikromuovi voi esimerkiksi haitata kalojen kasvua tai tappaa ne ennen lisääntymisikää. Muovia voi kertyä ravintoketjussa ihmiseen asti. Mikromuovi kerää pinnanlehen orgaanisia ympäristömyrkkyjä. Mikromuoveista on mitattu myrkkyjä jopa miljoonakertaisia määriä ympäröivään veteen verrattuna.

Norjalaisessa raportissa "Sources of microplasticpollution to the marine environment" vuodelta 2014 todetaan Norjan mikromuovipäästöjen olevan vuodessa noin 8 000 tonnia. Merkittävä osa päästöistä tulee liikenteestä. Mikromuovia sisältävien tuotteiden käytöstä jätevesien kautta tulevat päästöt ovat kuitenkin jopa noin 40 tonnia.

Yhdysvallat on jo säätänyt mikromuoveja sisältävien hygieni- ja kosmetiikkatuotteiden valmistamisen kieltävän lain, jonka on määrä tulla voimaan kesällä 2017. Kanada on luokitellut mikromuovit myrkyllisiksi, ja niiden asteittain tiukkeneva kiello tulee voimaan vuonna 2018. Myös Intia, Etelä-Korea ja Uusi-Seelanti ovat ilmaisseet aikeensa kieltää mikromuovit tuotteissa, jotka saattavat päätyä meriin. Pohjoismaiden neuvosto on ehdottanut tammikuussa 2017 täyskieltoa mikromuovien käytölle kosmetiikassa ja ihonhoitotuotteissa.

Iso-Britannia ilmoitti syyskuussa 2016 suunnittelevansa mikromuovia sisältävien huuhdeltavien hygieni- ja kosmetiikkatuotteiden valmistamisen ja myynnin kieltämistä vuoden 2017 aikana. Joulukuussa 2016 Iso-Britannian hallitus kertoi, että lain pohjatyöksi tehdyn tutkimuksen mukaan mikromuoveja päätyy vesistöihin merkittävästi myös esimerkiksi pyykinpesuaineista ja siivoukseen käytettävistä aineista, joten tulisi harkita kiellon ulottamista kaikkiin tuotteisiin, jotka päätyvät viemäriverkostoon.

Kirjallinen kysymys KK 44/2017 vp

Tutkimusta mikromuovien vaikutuksesta ekosysteemeihin ja ihmisiin tarvitaan lisää. Varovaisuusperiaatetta noudattaen tulisi kuitenkin toimia nopeasti, jotta vesistöihin, vesieliöihin ja lopulta ihmisiin kertyvien mikromuovien määrää voidaan rajoittaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus kieltää mikromuovien käytön sellaisissa tuotteissa, jotka päätyvät viemäriin ja vesistöihin ja

aikooko hallitus ajaa vastaavaa kieltoa myös EU:ssa?

Helsingissä 21.2.2017

Satu Hassi vihr
Petri Honkonen kesk
Saara-Sofia Sirén kok
Susanna Huovinen sd